

A szakmai véleménynyilvánítás felelőssége

Az Energiapolitika 2000 Társulat Elnökségének állásfoglalása

Társulatunk elnökségét az utóbbi időben megszorodott, médiában megjelenő, a futball szurkolókéra emlékeztető, energetikával kapcsolatos egyéni és „intézményi” megnyilvánulások ösztönözték a jelen állásfoglalás kiadására.

Régi szólás szerint „Magyarországon mindenki ért a futballhoz”, vagyis mindenki tudni véli a tökéletes megoldást. Ma egyre inkább az a látszat, hogy a feladatok, gondok megoldásához elegendő a hamisan értelmezett demokráciára történő hivatkozás és a szabad állampolgárok megszavazhatnak bármit, a döntéshozó politikai hatalom pedig kénytelen azt figyelembe venni, hiszen ezek az emberek fognak majd az ő jövőjéről is szavazni a választásokon.

A valóság azonban az, hogy a „szabad állampolgárokat” a globális véleményhatalom a médián keresztül manipulálja. Sajnos ez egy olyan összetett és bonyolult rendszer esetében is így van, mint az energetika. Annak ellenére, hogy itt a döntések háttere, több szakma elmélyült elemzését igényli, és azok ismeretében kellene, hogy a döntésért felelős személyek határozzanak, majd azokat hajtsák végre. Sajnos ma egyre többen gondolják úgy, hogy a feltételek egy vagy több elemét mellőzve, megfellebezhetetlen ítéletet mondhatnak az egyes kérdésekben, felszólíthatják a döntéshozót annak feltétlen elfogadására.

Például szolgálhat annak a civil szervezetnek az energetikai felelőse, aki amúgy történelem-földrajz szakos általános iskolai tanító. Ebben az esetben a civil szervezet valós, vagy vélt presztízse, az abban betöltött funkció „hitelesíti” a szakmai véleményt. A politikusok egy része saját kútfőből, „a hozzá nem értés bátorságával” nyilatkozik. Talán legveszélyesebbek azok, akik a szakmai részterületek egyikével, másikával kapcsolatban kiváló szakismeretekkel és tapasztalatokkal rendelkeznek, de úgy gondolják, hogy a többi szakterület szempontja nem lényeges.

Szomorúan állapítjuk meg, hogy a fenti folyamat napról-napra terjed és még a korábban az energetikában szakmai tekintélyt szerző egyes személyek is megfertőződtek vele. Nem veszik észre a körülmények és a világ működésének drasztikus változásait, a régi beidegződések szerint javasolják, sőt követelik a problémák megoldását. Sajnos érvnek tekintik, hogy annak idején milyen pozíciót töltöttek be. Az, hogy engednek a csábításnak nemcsak erkölcsi károkat okoz saját maguknak, hanem, akaratlanul is félrevezethetik a jóhiszemű állampolgárokat, akik még figyelnek rájuk.

Nyomatékosan javasoljuk minden állampolgárunknak, hogy az olyan nemzetgazdasági szempontból életbevágóan fontos energetikai kérdésekben, mint a megújuló nemzeti cselekvési program, vagy a Paksi Atomerőmű bővítése, a Mátrai Erőmű bővítése, Duna hasznosítás stb., ne engedjen a szirénhangoknak, ne fogadja el az egyes szakmai területek szétválasztását egymástól és mindezeket a felelős nagypolitikai döntési jogkör gyakorlásától!

Már korábban is születtek és vélhetően fognak is olyan döntések születni, melyeket — jó részérvekkkel — társulatunk sem helyeselt, de az „ahogy lehet” komplex közösségi érdek elsődlegességét elfogadva, tudomásul vettük azokat. A jövőben is így kí-

vánunk eljárni. Semmiképpen sem tartjuk helyesnek azt, hogy visszaélve demokratikus jogainkkal, át kívánjuk venni a döntéshozó szerepét és „követelünk”, „felszólítunk” stb. Ez nem azonos a helyes és támogatandó demokratikus szakmai véleménynyilvánítással.

A szakma és a politika az energetikában sem választható el egymástól, mivel az (energetikai) közszolgáltatások eredendően a közösség érdekét szolgáló tevékenységek, amelyet nevükben is hordoznak. Az utóbbi évek nyelvi leleménye, a „szakmapolitika” szó is erre utal. A globalizáció (privatizáció és liberalizáció) lényege, hogy a közösségi érdek helyébe a (magán) profitérdek kerül. Mindez nyelvi is kifejeződik: például a „szolgáltató” helyébe a „kereskedő”, a „fogyasztó” helyébe „ügyfél” kerül, stb. A globalizált energetikában is egyre inkább a közérthető szakmai fogalmak helyett virtuális fogalmakat használnak, az új nyelv alig fordítható le a valóság nyelvére, ami nehezíti a tisztánlátást.

A szakmapolitikai véleménynyilvánítás különös felelősséggel jár. Szerintünk a szakmai érv ugyanis csak társadalompolitikailag, a közjó szempontjából azonos megoldások közötti választás esetén, egy adott időhorizonton értelmezhető. Persze a „demokráciákban” a társadalmi érdek értelmezésében, kifejezésében az (aktuál)politikai megfontolások uralják a médianyilvánosságot. Ezért is különös felelőssége van a szakembereknek. Az a feladatuk, hogy segítsék a nem szakember honfitársaikat a tisztánlátásban, de legalábbis ne szolgáljanak megtévesztő propagandák hivatkozási alapjául.

Budapest, 2013. január 21.

Energiapolitika 2000 Társulat Elnöksége